

November2024_BOJ

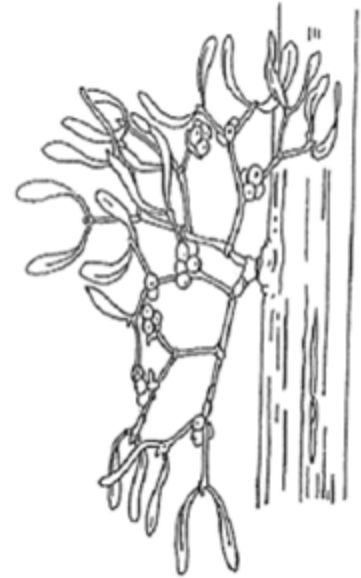
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden. Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.

Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.



Maretak

Een maretak (zie de afbeelding) is een bijzondere plant die in Nederland in Zuid-Limburg voorkomt. Een maretak leeft op de stam of op de takken van bomen zoals populieren. Aan deze plant met bladgroen komen in de herfst besjes. Een bloem levert maar één besje. De besjes worden gegeten door vogels. De kleverige zaden blijven daarbij aan hun snavels plakken. De vogels proberen ze eraf te krijgen door hun snavel langs takken van bomen te wrijven. De zaden blijven daarbij aan een tak kleven. Bij de ontkieming van een zaad dringt de jonge wortel de tak binnen.



1 Meerkeuze 1 pt

Wat is de belangrijkste functie van de binnendringende worteltjes van de maretak? Kies het juiste antwoord.

- ☐ A De wortel haalt uit de houtvaten in de tak suiker; dit is de energiebron voor de maretak.
- ☐ B De plant moet zich vasthechten om stevig te blijven zitten.
- ☐ C De wortel haalt water en zouten uit de houtvaten in de tak.
- ☐ D De wortel haalt suiker als kleefstof voor de zaden uit de bastvaten in de tak.

2 Meerkeuze 1 pt

Heeft de bloem van de maretak één stamper of meer stampers of valt dit niet op te maken uit de tekst?

- A** één stamper per bloem
- B** meer stampers per bloem
- C** hierover geeft de inhoud van de tekst geen duidelijkheid.



Einde Maretak

3

Selectievraag 4 pt

- | | |
|------------------|---------------|
| 1. A. niet juist | 2. A. juist |
| B. juist | B. niet juist |
| 3. A. juist | 4. A. juist |
| B. niet juist | B. niet juist |

Spinnen

In de herfst zijn spinnen op hun dikst want zij hebben de hele zomer lang vliegen en muggen kunnen vangen. Voor hen is de herfst de tijd om voor nakomelingen te zorgen.

Dikke spinnenvrouwtjes krijgen bezoek van mannetjes die wel drie keer zo klein zijn en die de paring niet overleven, omdat zij erna opgegeten worden door de vrouwtjesspin.

Hoe komt het dat dit gedrag (opeten van de mannetjes na de paring) blijft bestaan?
Geef van de volgende redeneringen aan of ze juist zijn of niet juist.

1. Paringsgedrag is aangeboren. **1.**
2. Erfelijke eigenschappen worden doorgegeven, ook van dit gedrag. **2.**
3. De vrouwtjes hebben de mannetjes als voedsel nodig om voldoende eitjes te kunnen leggen. **3.**
4. Mannetjes willen zo graag paren dat zij niet goed opletten en niet op tijd weg zijn. **4.**